

## RÖPORTAJ

Yaşam Öyküsünü Bir Kitapta Toplayan  
Ünlü Sanayici

ZÜHTÜ ŞENYUVA İLE BİR SOHBET

GÜL KALE

Ünlü ve hayırsever işadamlarımızdan ZÜHTÜ ŞENYUVA yaşamını “HÜNER SERVETE SAHİP OLMAK DEĞİL, ONA LAYIK OLMAKTIR” adını verdiği bir kitapta topladı.

ŞENYUVA sade bir dille kaleme aldığı kitabında yokluktan bu günkü duruma nasıl geldiğini anlatıyor.

Hem kitabını hem de yaşam öyküsünü kendisinden dinlemek için Şişlideki Beytam Han'da ziyaretine gittik.

87 yaşında olmasına rağmen maşallahı var. Dinç ve tabir caizse “zehir gibi” bir hafızaya sahip...

Biz sorduk o da şöyle dedi ;

--Sayın Şenyuva, kitabınızı okuyunca, öncelikle yardımsever yanınız tanınıyor..

--Bir sürü şeyler çıktı gazetelerde. Herkes bir şeyler yazdı. İnsanlara yardım etmek benim için bir onur ve şeref meselesidir.Eğitim vakfına ve okullara yardımlarımız var. Pekçok okulun ihtiyaçlarını gidermeye çalışıyoruz.Bu okullarda çalışan öğretmenleri kendi öz evladım olarak görüyorum, bu bakımdan, onların istek ve arzularını yerine getirmek benim en büyük idealim. Yılbaşlarında, Ramazanlarda fabrikadaki personel arkadaşlarımızla ne yapıyorsak aynısını da onlara yapmaya çalışıyoruz.

Ben bir memur çocuğuydum. 1920 senesinde doğduğuma göre düşünün, daha Cumhuriyet kurulmamış. Fakir bir memurun aldığı 30-40 Lira maaşla geçinen, on nüfuslu bir ailenin çocuğuyum.O yüzden çektiğimiz sıkıntıları iyi bilirim. Tarhana çorbası içtiğimiz gün bizim mutlu günümüzdü Bu yüzden, daima zengin değil de, fakir gibi yaşamayı tercih ettim..

Bir memur çocuğu bugünkü şartlarda çocuğunun birini okutmaya kalksa, özel okullar 20 bin euro'ya çıkmış, tasavvur edin yani. Her annenin babanın arzusu, çocuklarını özel okullarda okutmaktır. Devlet okullarında okutsa bile 3-5 bin YTL. İle ancak masrafların altından kalkabilir. Bugün, gençlik, büyük bir sıkıntı içinde, aynı zamanda elbette aileler de. Allah herkese yardım etsin diyeceğim. Tabi hayat gittikçe değişiyor, pahalılaşıyor.

Eskiden dünya nüfusu daha az iken, şimdi altı milyara çıkmış durumda. Onun için daima her mevzuda devlete de yardımcı olabilmek bizim vazifemiz. Her şeyi de devlet yüklenemez, üzerine alamaz. Vatandaşlar kazandığı nispette de yardım etmek mecburiyetindedir.

Şu gördüğünüz arkadaki inşaatları (arkamızda, masanın üzerinde duran büyük bir inşaatın maketini gösteriyor) yarı yarıya inşaat karşılığı müteahhitlere vermiş durumdayım. Bu bakımdan, Allah bana fazlasıyla verme imkanını nasip etti, ben de verdiği nispette dağıtmaktan zevk duyuyorum.

-- Efendim bu kitabı yazmaktaki amacınız neydi?

-- Kitabı yazmaktaki maksadım, gençliğe öğüt vermektir. İnsan fakir olmakla fakir kalmıyor. Zenginliğe sahip olmak hüner değil, ona layık olmak hünerdir.

Öyle zenginler var ki, son derece cimridir, faizcilik ve tefecilik yapar. Aldığı parayı daima tefecilik yapmak suretiyle yükseltmeye çalışır, beş kuruş da devlete yardımı olmaz. Halbuki, yatırım yapmak, sanayileşmek, işleri artırmaya teşvik etmek, dolayısıyla isdihtam yaratmak memleketin en önemli ihtiyacı.. Ben, bu konuyu, her zaman çok önemsedim. Ayrıca , inşaat sektörüyle de çok ilgilendim.. Gayrimenkul olarak da arsa aldım. Arsa almak çok kârlı bir iştir. Dünyanın her yerinde büyük şirketler, büyük arazilerin sahibidirler. Bizde de; İş Bankası, Yapı Kredi, Sabancı gibi önemli şirketler yatırımlarını daimi surette arazilere yatırarak finansmanlarını arttırmaktadırlar. Bu bakımdan bana da , bu akıllıca davranış biçimini, uygulamayı Allah nasip etti. Mehmet Kavala adında bir dostum vardı, onunla bilgi alışverişinde bulunuyorduk. Rahmetli oldu. O, daima gayrimenkule yatırım yapardı, ben de ondan öğrendim.

Kazandığım parayla, borçlanmak suretiyle dahi olsa, arsalar alarak yatırım yaptım.. İşin gidişatına göre, bu yatırımların randıman vermesini temin etmiş oldum...

-- Peki şu andaki Türkiye'nin ekonomik ortamını nasıl değerlendiriyorsunuz?

-- Türkiye'nin ekonomik durumda, muhakkak ki eskiye nazaran çok büyük farklılıklar var tabi.Yani geçmişi görmek, geleceği düşünmek lazım. Geleceği görerek hareket etmek ve Avrupa Birliğine girmek lazım. Geçmişimizde, çivi dahi yapamayan bir millettik biz. Çivi..Demir.. Hiç birini yapamazdık, Bugün her mevzuda gelişmiş sanayiye sahibiz. Neredeyse, Avrupa devletlerini kışkındıracak duruma geldik. Hatta bu yüzden kendi bünyelerine almak istemiyorlar bizi. Sadece bu kıskançlıktan dolayı. Bir de İslamiyet meselesi var.Kendileri Ortadoks ve Katolik oldukları için, Müslümanlarla vaktiyle çok savaşlar yapmışlar, bundan dolayı büyük zararlar görmüşler.Halâ da Müslümanları aralarına almak niyetinde değiller istemiyorlar, korkuyorlar.Bence bu düşüncedeler.

Biz kendimizi, müslüman olmakla birlikte, aynı zamanda demokrasiye de büyük önem veren bir millet olarak tanıttığımız halde, yine de, beş sene, on sene, onbeş senelik zamanlarla bizi AB'ye uzun vadede alma gayreti içinde görünüyorlar.Ama alırlar mı, almazlar mı o da belli değil.

-- Peki şu andaki hükümetin çalışmalarını nasıl buluyorsunuz?

-- Valla benim siyasi hayatla hiç bir alakam olmadı şimdiye kadar. Devlet çeşmesinden de bir su içmedim. Her devletin, her hükümetin yapmış olduğu iyi işler vardır. Hiçkimsenin şu kötülüğü vardır da diyemem.Yalnız en önemli şey, dini, siyasete alet etmemek lazım. Bence , Allah'la kulun arasına kimse giremez.Birazdan içeride bir resim göreceksiniz. 80 sene evvel çekilmiş o resmimizde, aile bireylerimizin hepsi, sanki manken gibi son derece modern görünürler. Şimdi bugün, o dini istismar edenlerin yüzleri kapalı gözleri zor görünüyor, çarşafklar içindeki halleri bence, Allah'ın emri değil..Kuran-ı Kerim'de de, her tarafını kapat diye bir şey yok. Kendilerini, tamamen siyasi maksatlı olarak kullanıyorlar, diye düşünüyorum.

-- Bundan sonrayı nasıl görüyorsunuz, mesela Türkiye on sene sonra ne durumda olacak sizce? Hem bu politik çekişmeler, hem ekonomik sıkıntılar...

-- Bugünden daha iyi olacağına inanıyorum.Atatürkçü zihniyetle gidildiği takdirde hiç bir zaman geriye gidilmesi mümkün değil. Yurtta barış, cihanda barış ilkesiyle, demokrasiye, Cumhuriyete bağlılık olduğu takdirde geriye gitme olasılığı mümkün değildir.Ama hilafeti getirmeye kalkarlarsa, o zaman memleket büyük zarar görür.O zararı da, getirmeye kalkanlar görür. Onun için gericilik zihniyeti geriletir, Avrupa ülkelerinden daima geri kalmamıza sebep olur.

Bizim geri kalışımızın sebepleri bunlardır.Bunun için daima ileriye görmek, daima medeni devletlerle iyi temaslar kurmak, onlarla yakınlaşmak,

onlardan daha ileriye gitmek amacımız olmalı.

-- Peki efendim, hiç," keşke şunu da yapsaydım, bir tek bunu yapamadım" dediğiniz bir şey kaldı mı?

-- Allah bana, çok şükür, istediğim her şeyi verdi. Vaktiyle piyango bileti 100 kuruştı. Yüz kuruşu bir-birbuçuk ay içinde toplamaya çalışır, bir piyango bileti alırdım.O piyango biletini aldığım ay sabahlara kadar dua ederdim, piyango bana çıksın, hiç olmazsa amorti çıksın, verdiğim parayı alayım, diye. Eğer piyangodan para çıkarsa diyordum, o parayla bir apartman yaptıracağım. On tane dairem olsun, dört tanesini müzisyenlere vereceğim, kanun çalana, keman çalana, ud çalana, derdim. Haftada bir gün hiç olmazsa fasıl yaptırmayı düşünürdüm.Bu arzumu dahi Allah bana nasip etti, Günay Restaurant aşağıda benim kiracım.Şu gördüğünüz binaların da (arkamızdaki maketi gösteriyor) yarısı bize ait. Demek ki istediğim her şeyi Allah bana fazlasıyla nasip etti. Ben de, devamlı surette yardımlarımı yapmaktan zevk duyuyorum..Mesela geçenlerde duydum, Yetpa Kooperatifi bir camii yaptırmış, camii külliyesini on seneden beri bitiremiyorlarmış.Bana geldiler, buraya, böyle böyle, bize yardımda bulunun,dediler. Ben de durumlarına çok üzüldüm.(Bu arada sekreteri , yardım klasörünü getiriyor. Zühtü beyin yardım ettiği pek çok vakıf ve kuruluşların listesi ve yardım miktarları var.) Gece rüyalarım girirdi, on seneden beri bu inşaatın durmuş olması, vatandaşların gidip dualarını yapamamış olması beni büyük üzüntüye soktu.7 ay içinde 100 bin YTL istemişlerdi, hemen 100 bin YTL'yi onbeş gün içinde kendilerine çıkarttım. Bir an evvel bu işi bitirmenizi rica ediyorum, dedim.Bu camiiyi yaptırmakla beraber, Mehmetçik Vakfına, Elele Vakfına, Bedensel Engelliler Vakfına tekerlekli sandalye almak için, Körler Vakfına, Sağırlar Vakfına gönderilmek üzere 50 bin YTL. Daha çıkarttım.İşte bunlardan da huzur duyuyorum. Yardım etmekten zevk duyuyorum. Simdiye kadar 60-70 kişinin daire almasında yardımcı olmuşumdur.

İşte böyle.. Ekonomi daima iyiye gidecektir, yüzde yüz gidecektir, ama akıllı çalışmak lazım ve diktatörce hareketlerden uzak durmak lazım, dikta kurmaya gerek yoktur. Zaten dikta rejimi kurmak demek, memleketin mahvolmasına sebep olmak demektir.

-- Oyunuzu kime vereceksiniz seçimlerde?

Beni halk partisi büyüttü. Zamanında Üniversiteye gittim, tıbbiye üçten ayrıldım, Halk Partisi Genel Sekreteri Kasım Gülek beni Süleymaniye Camii'nin yanında bir yere gönderdi. Dedi ki;bu memur çocuğudur, bundan para alma, orada yardımcı olun. Kasım Gülek'in mektubunu Cevat bey adında bir müdürümüz vardı ona verdim. Üç sene tıbbiyede okudum, babam ölünce ayrıldım.O zaman kavun karpuz sergisi açmak, yumurta

toplamak suretiyle ticaret hayatına başladım ki, çok zorluklar çektim. Nevzat Tandoğan'a gittim, elini öptüm. Onun oğlu Ahmet sınıf arkadaşımıydı. Bana bir iş vermesini istedim.O da beni kontrolör yaptı. Bu suretle hayatı kazanmaya çalıştım. İş öğrendim yani, orada, burada, her tarafta. Hayatta en büyük servet, doğru olmak, dürüst olmak ve kendi borcunu harcını iyi bilmek, iyi hesap etmektir.

-- Peki o zaman, çalışarak çok zor bir geçitten buraya geldiniz, şimdi bu kolaycıları, köşe dönmeçileri, hemen zengin olmak isteyenleri düşününce, ne değişti? Oğün de mi öyleydi bilmiyorduk, yoksa bugün daha mı çok değişti?

-- Valla şimdi, zengin olmak için çalışmadım ben, başarılı olmak için çalıştım.Bir insan zengin olayım diye , şöyle olayım, böyle olayım, diye çalışmaz.

-- Ama çalışmanızın paralelinde de para kazandınız

Evet, onun için her tuttuğum işte başarılı olmaya çalıştım. Başarılı olduğum nispette de Allah bana yardım etti.Bundan da kazandım. Demek ki, Allah bir insana akıl, zeka, fikir, mantık irade vermiş. Hiç bir zaman dünyada, kullarının bu konularda işine karışmıyor.Sen kendi iradenle, kendi zekanla, mantığınla kendi yaşantını tesis edersin.Kötü insanlarla temas edersen, kötülükler neticesinde boğulur gidersen, iyi insanlarla temas kurarsan, neticede iyi insanlardan aldığın dersler sana daima fayda temin etmiş olur, düşüncesiyle hareket ettim ben.Benim konuştuğum kişiler, benden çok varlıklı, çok iyi iş bilen, mesleğine sahip insanlardı. Bunların, çok fikir ve zekalarından istifade ettim.Ve onların tuttuğu en ufak işler dahi, onlar için büyük iş imiş gibi çalışırlardı.Rahat, aynı zamanda çok da sıkıydılar. Çalışmalarının karşılığını fazlasıyla alırlardı.Demek ki daima iyi insanlarla temas etmek, onlardan faydalanmak şarttır.Diyeceğim bunlar.

-- Peki efendim, ben size çok teşekkür ediyorum.Allah size uzun ömür versin.Son söylemek istediğiniz birşeyler varsa dergimiz okuyucularına..

Son söylemek istediğim şey, bugün siz çok güzel bir mecmua çıkarıyorsunuz, başarılarınızı tebrik ediyorum. Allahtan niyaz ve huzurlu yıllar temenni ediyorum. Bol kazançlar verilmesini de Tanrıdan diliyorum.

-- Teşekkür ederiz. Sağolun.